

ทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา
เครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษาอำเภอประโคนชัย
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2
THE 21ST CENTURY ADMINISTRATIVE SKILL OF SCHOOL
ADMINISTRATORS PRAKHONCHAI DISTRICT EDUCATIONAL QUALITY
DEVELOPMENT NETWORK UNDER THE OFFICE OF BURIRAM PRIMARY
EDUCATIONAL SERVICE AREA 2

ณัฐนันท์ พันธ์ยา¹ และ วิรลพัชร วงศ์วัฒน์เกษม²

วิทยาลัยนครราชสีมา

Nutthanan Phanya¹ and Wiraphat Wongwatkasem²

Nakhon Ratchasima College

Corresponding Author E-mail : nutntn1998@gmail.com

(Received: 8 April, 2025 ; Edit: 7 May, 2026; accepted: 10 May, 2026)

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ของการวิจัยเพื่อศึกษาและเปรียบเทียบทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา เครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษาอำเภอประโคนชัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2 จำแนกตามระดับการศึกษา และประสบการณ์ในการทำงาน กลุ่มตัวอย่างคือ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดเครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษาอำเภอประโคนชัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2 ปีการศึกษา 2568 จำนวน 278 คน เครื่องมือการวิจัยเป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ได้ค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่าง 0.67-1.00 และมีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.971 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงมาตรฐาน และการทดสอบค่าที

ผลการวิจัยพบว่า

1. ทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา เครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษาอำเภอประโคนชัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2 โดยรวมอยู่ในระดับมาก
2. ผลการเปรียบเทียบทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา เครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษาอำเภอประโคนชัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2 จำแนกตามระดับการศึกษาและประสบการณ์ในการทำงาน โดยภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน

คำสำคัญ : การบริหารสถานศึกษา, ทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21, เครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษาอำเภอ ประโคนชัย

Abstract

The research purposes were (1) to study and compare the 21st century administrative skill of school administrators Prakhonchai district educational quality development network under the office of Buriram primary educational service area 2 by the education levels and work experience. The sample group was the 278 School administrators and teachers of Prakhonchai District Educational Quality Development Network Under The Office Of Buriram Primary Educational Service Area 2 academic year 2025. The research instrument was the 5 level rating scale questionnaire with Index of Item Objective Congruence 0.67-1.00 and reliability 0.971. The data analysis statistics were the frequency, percentage, mean, standard deviation, and t-test.

The research findings revealed that

1. The 21st century administrative skill of school administrators Prakhonchai district educational quality development network under the office of Buriram primary educational service area 2 found the overall was at high level.
2. The comparison on the 21st century administrative skill of school administrators Prakhonchai district educational quality development network under the office of Buriram primary educational service area 2 classified by the education levels and work experience found the overall and each aspect did not different.

Keywords : School Administration, The 21st century administrative skill, Prakhonchai district educational quality development network

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560–2579 ได้กำหนดวิสัยทัศน์ว่า “คนไทยทุกคนได้รับการศึกษาและเรียนรู้ตลอดชีวิตอย่างมีคุณภาพ ดำรงชีวิตอย่างเป็นสุข สอดคล้องกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และการเปลี่ยนแปลงของโลกศตวรรษที่ 21” จึงเป็นความจำเป็นเร่งด่วนที่รัฐและทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง จะต้องร่วมกัน กำหนดกรอบทิศทางและเป้าหมายการผลิตและพัฒนากำลังคนที่ชัดเจนในสาขาต่างๆ เพื่อการผลิตกำลังคนที่ตรงกับความ ต้องการของตลาดงานและการพัฒนาประเทศ พัฒนาหลักสูตรการศึกษาในระดับต่างๆ ที่สามารถสร้างเสริม ทักษะสำคัญในศตวรรษที่ 21 (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2560 : 1)

สถานศึกษาที่เป็นหน่วยแรก ๆ ของการเตรียมคนสร้างคน เพื่อการอยู่ในความเปลี่ยนแปลงดังกล่าว จำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องมีการบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพ ซึ่งเป็นโจทย์สำหรับผู้บริหารสถานศึกษาที่จะนำไปสู่ การวางแผนการขับเคลื่อนสถานศึกษาสู่ความสำเร็จในการจัดการศึกษาสำหรับผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 หากผู้บริหาร

สถานศึกษาขาดทักษะในการบริหารแล้วย่อมทำให้ไม่ประสบความสำเร็จได้ คนที่มีความรู้ มีทักษะในการรับมือ และสามารถปรับตัวเองให้เข้ากับสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงได้เท่านั้นจึงจะประสบผลสำเร็จ ซึ่งทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 จะช่วยให้สามารถเรียนรู้และปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงได้ตลอดเวลา จากการเปลี่ยนแปลงดังกล่าวองค์กรทั้งหลายเผชิญกับปัญหาท้าทายใหม่ ๆ มากมาย บทบาทของผู้บริหารเพิ่มความซับซ้อนและมีความสำคัญยิ่งขึ้น ผู้นำในอนาคตจำเป็นต้องมีทักษะและสมรรถนะใหม่ ๆ เพิ่มขึ้น จากการศึกษาของนักวิชาการหลายท่าน พบว่าหากผู้บริหารสถานศึกษาขาดทักษะในการบริหารแล้วย่อมทำให้ไม่ประสบความสำเร็จ (แพรวดา สนองฝัน, 2557 : 44-45)

ผู้วิจัยอยู่ในเขตพื้นที่การศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2 มองเห็นว่าปัญหาของประสิทธิผลของโรงเรียนที่อยู่ในสังกัดแตกต่างกัน เนื่องจากสถานศึกษาแต่ละแห่งมีความพร้อมที่แตกต่างกันทั้งในด้านบุคลากร งบประมาณ การสนับสนุนจากชุมชน และสภาพการบริหารจัดการที่แตกต่างกันสถานศึกษาบางแห่งมีคุณภาพในการบริหารจัดการอย่างมีประสิทธิภาพภายใต้ข้อจำกัดที่มีอยู่ แต่บางแห่งก็ยังไม่ดีเท่าที่ควร เป็นผลมาจากคุณภาพในการบริหารจัดการภายในสถานศึกษาและทักษะของผู้บริหาร การดำเนินงานขับเคลื่อนสถานศึกษาเป็นความรับผิดชอบโดยตรงของผู้บริหารสถานศึกษาที่จะต้องเร่งดำเนินการปรับปรุงและพัฒนาสถานศึกษาอย่างมีส่วนร่วมกับบุคลากร เพื่อวางแผนในการวิเคราะห์สาเหตุของปัญหาและกำหนดแผนดำเนินงานกระบวนการบริหารจัดการเอกชน และชุมชน ให้มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2, 2567)

จากเหตุผลและความสำคัญที่กล่าวข้างต้น ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา เครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษาอำเภอประโคนชัย ซึ่งเป็นข้อมูลพื้นฐานเพื่อให้ผู้บริหารสถานศึกษานำข้อมูลไปพัฒนาต่อยอดให้ผู้บริหารเกิดทักษะที่จำเป็นในศตวรรษที่ 21 เป็นแนวทางในการพัฒนาและปรับปรุงประสิทธิภาพและประสิทธิผลของสถานศึกษาในสภาวะการณ์ปัจจุบัน

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา เครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษาอำเภอประโคนชัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2
2. เพื่อเปรียบเทียบทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา เครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษาอำเภอประโคนชัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2 จำแนกตามระดับการศึกษา และประสบการณ์ในการทำงาน

สมมติฐานการวิจัย

1. บุคลากรที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นต่อทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา เครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษาอำเภอประโคนชัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2 แตกต่างกัน
2. บุคลากรที่มีประสบการณ์ในการทำงานต่างกัน มีความคิดเห็นต่อทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา เครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษาอำเภอประโคนชัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2 แตกต่างกัน

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน เครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษาอำเภอประโคนชัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2 ปีการศึกษา 2568 จำนวน 962 คน

2. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน เครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษาอำเภอประโคนชัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2 ปีการศึกษา 2568 โดยกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างตามตารางเครจซี่และมอร์แกน (Krejci & Morgan, 1970) และได้โดยการสุ่มแบบแบ่งชั้นภูมิ (Stratified Random Sampling) ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวนทั้งสิ้น 278 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยใช้เครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถามแบ่งออกเป็น 2 ตอน ประกอบด้วย

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม เป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check list) ได้แก่ ระดับการศึกษา และประสบการณ์ในการทำงาน

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) ตามวิธีของลิเคิร์ต (Likert) มี 5 ระดับ ดังนี้

- 5 หมายถึง มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด
- 4 หมายถึง มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก
- 3 หมายถึง มีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง
- 2 หมายถึง มีการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อย
- 1 หมายถึง มีการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อยที่สุด

การสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือ

1. ศึกษาเอกสารและงานวิจัยเกี่ยวข้องกับทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา ตามแนวคิดของเดรกและโรว์ (Drake and Roe, 1986 : 30) เพื่อนำมาเป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถาม

2. ศึกษาวิธีสร้างเครื่องมือแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) ตามวิธีของลิเคิร์ต (Likert) และการสร้างแบบสอบถามจากตำราของ บุญชม ศรีสะอาด (2553: 74 – 84)

3. ผู้วิจัยดำเนินการสร้างแบบสอบถาม โดยดำเนินการพัฒนาแบบสอบถามมาจาก สมบูรณ์ หวังโสภา (2565) ได้จำนวนแบบสอบถาม 45 ข้อ

4. นำแบบสอบถามเสนออาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์เพื่อตรวจสอบความถูกต้องเหมาะสมและพิจารณาให้ข้อเสนอแนะ

5. ปรับปรุงแบบสอบถามตามข้อเสนอแนะของอาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ แล้วนำเสนอผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่าน เพื่อตรวจพิจารณาความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาของข้อคำถาม โดยการหาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับวัตถุประสงค์ (IOC : Index of item objective congruence) ซึ่งผลปรากฏว่า ข้อคำถาม จำนวน 45

ข้อ มีค่าดัชนีความสอดคล้องของเนื้อหาในข้อคำถามกับวัตถุประสงค์ อยู่ระหว่าง 0.67-1.00 ซึ่งถือว่า ข้อคำถามนั้นใช้ได้

6. นำแบบสอบถามที่ผ่านการพิจารณาของผู้เชี่ยวชาญมาปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะ

7. นำเสนอแบบสอบถามไปทดลองใช้ (Try - out) กับบุคลากรที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างจำนวน 30 คน ในโรงเรียนอนุบาลประโคนชัย (อำนวยการราชภัฏวิทยาการ) อำเภอประโคนชัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2

8. คัดเลือกข้อคำถามที่มีความเหมาะสมจำนวน 45 ข้อ มาวิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับ โดยวิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha coefficient) ตามวิธีของครอนบาค (Cronbach) ซึ่งค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับเท่ากับ 0.971

9. จัดพิมพ์แบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ เพื่อนำไปเก็บรวบรวมข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่างที่ศึกษาต่อไป

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ขออนุญาตจากคณะศึกษาศาสตร์ วิทยาลัยนครราชสีมา เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยต่อผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2

2. ผู้วิจัยส่งหนังสือจากวิทยาลัยนครราชสีมา ไปยังสถานศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัย โดยเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง

3. ผู้วิจัยติดตามเก็บรวบรวมแบบสอบถามคืนด้วยตนเอง ได้แบบสอบถามกลับคืน จำนวน 278 ชุด คิดเป็นร้อยละ 100

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. วิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับระดับการศึกษาและประสบการณ์ในการทำงาน กลุ่มตัวอย่างที่ตอบแบบสอบถามโดยหาความถี่ (Frequency) และร้อยละ (Percentage)

2. วิเคราะห์ทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา เครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษา อำเภอประโคนชัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2 ทั้งโดยภาพรวม รายด้านและรายข้อโดยหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) แล้วนำไปเปรียบเทียบกับเกณฑ์ โดยใช้เกณฑ์การแปลความหมายของคะแนน ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด, 2553 : 74)

ค่าเฉลี่ย 4.51 – 5.00 หมายถึง มีทักษะการบริหารอยู่ในระดับมากที่สุด

ค่าเฉลี่ย 3.51 – 4.50 หมายถึง มีทักษะการบริหารอยู่ในระดับมาก

ค่าเฉลี่ย 2.51 – 3.50 หมายถึง มีทักษะการบริหารอยู่ในระดับปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 1.51 – 2.50 หมายถึง มีทักษะการบริหารอยู่ในระดับน้อย

ค่าเฉลี่ย 1.00 – 1.50 หมายถึง มีทักษะการบริหารอยู่ในระดับน้อยที่สุด

3. วิเคราะห์เปรียบเทียบทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาเครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษาอำเภอประโคนชัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2 จำแนกตามระดับการศึกษาและประสบการณ์ในการทำงาน โดยใช้ค่า t – test (Independent samples)

ผลการวิจัย

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาเครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษาอำเภอประโคนชัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2 โดยรวมและรายด้าน

ด้าน	ทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา	ระดับปฏิบัติ		
		$\bar{x}$	S.D.	แปลผล
1	ทักษะความคิดรวบยอด	3.98	0.57	มาก
2	ทักษะทางมนุษย์	4.09	0.44	มาก
3	ทักษะการศึกษาและการสอน	4.18	0.34	มาก
4	ทักษะทางเทคนิค	4.21	0.41	มาก
5	ทักษะด้านความรู้ความคิด	4.04	0.53	มาก
โดยรวม		4.10	0.36	มาก

จากตารางที่ 1 พบว่าทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา เครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษาอำเภอประโคนชัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2 โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.10$, $S.D. = 0.36$) เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ทุกด้านอยู่ในระดับมาก เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ดังนี้ ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ทักษะทางเทคนิค ($\bar{x} = 4.21$, $S.D. = 0.41$) รองลงมาคือ ทักษะการศึกษาและการสอน ($\bar{x} = 4.18$, $S.D. = 0.34$) ทักษะทางมนุษย์ ($\bar{x} = 4.09$, $S.D. = 0.44$) ทักษะด้านความรู้ความคิด ($\bar{x} = 4.04$, $S.D. = 0.53$) ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ทักษะความคิดรวบยอด ($\bar{x} = 3.98$, $S.D. = 0.57$)

ตารางที่ 2 เปรียบเทียบทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา เครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษาอำเภอประโคนชัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2 จำแนกตามระดับการศึกษา โดยภาพรวมและรายด้าน

ด้านที่	รายการ	ระดับ		สูงกว่าระดับ		t	p-value
		ปริญญาตรี		ปริญญาตรี			
		$\bar{x}$	S.D.	$\bar{x}$	S.D.		
1.	ทักษะความคิดรวบยอด	3.99	0.59	3.97	0.53	0.40	0.69
2.	ทักษะทางมนุษย์	4.10	0.45	4.07	0.43	0.59	0.56
3.	ทักษะการศึกษาและการสอน	4.18	0.33	4.19	0.36	-0.38	0.71
4.	ทักษะทางเทคนิค	4.22	0.42	4.20	0.38	0.47	0.64
5.	ทักษะด้านความรู้ความคิด	4.04	0.58	4.03	0.46	0.19	0.85
ภาพรวม		4.11	0.37	4.09	0.34	0.36	0.72

จากตารางที่ 2 พบว่า การเปรียบเทียบทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา เครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษาอำเภอประโคนชัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2 จำแนกตามระดับการศึกษา โดยภาพรวมและรายด้าน ไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 3 เปรียบเทียบทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา เครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษาอำเภอประโคนชัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2 จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน โดยภาพรวมและรายด้าน

ด้านที่	รายการ	ต่ำกว่า 5 ปี		มากกว่า 5 ปี		t	p-value
		$\bar{x}$	S.D.	$\bar{x}$	S.D.		
1.	ทักษะความคิดรวบยอด	4.01	0.66	3.97	0.52	0.55	0.59
2.	ทักษะทางมนุษย์	4.11	0.47	4.08	0.43	0.61	0.54
3.	ทักษะการศึกษาและการสอน	4.22	0.41	4.17	0.30	0.91	0.37
4.	ทักษะทางเทคนิค	4.22	0.44	4.21	0.39	0.19	0.85
5.	ทักษะด้านความรู้ความคิด	4.06	0.62	4.03	0.49	0.36	0.72
ภาพรวม		4.12	0.43	4.09	0.33	0.62	0.53

จากตารางที่ 3 พบว่า การเปรียบเทียบทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา เครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษาอำเภอประโคนชัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2 จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน โดยภาพรวมและรายด้าน พบว่าไม่แตกต่างกัน

อภิปรายผลการวิจัย

จากการสรุปผลการวิจัย เรื่องทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา เครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษาอำเภอประโคนชัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2 ผู้วิจัยได้นำประเด็นสำคัญมาอภิปรายผลดังนี้

1. ทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา เครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษาอำเภอประโคนชัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2 โดยรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ของเครือข่ายพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2 มีบทบาทสำคัญต่อการบริหารจัดการสถานศึกษา โดยผู้บริหารของโรงเรียนได้ให้ความสำคัญกับการจัดการเรียนรู้และการยกระดับคุณภาพของการศึกษา เนื่องจากความสำเร็จของการจัดการศึกษาจำเป็นต้องอาศัยองค์ความรู้ ความสามารถ และความเข้าใจในหลักการและกระบวนการบริหาร รวมถึงทักษะด้านการจัดการที่เหมาะสม โดยเฉพาะความสามารถในการดำเนินงานตามเป้าหมาย และบทบาทที่ได้รับมอบหมายในแต่ละด้าน ดังนั้น ผู้บริหารโรงเรียนจึงนับเป็นปัจจัยหลักในการขับเคลื่อนให้สถานศึกษามีคุณภาพภายใต้ระบบการบริหารจัดการเรียนการสอนที่มีประสิทธิภาพและเกิดผลลัพธ์ตาม

เป้าหมายที่วางไว้ ซึ่งสอดคล้องกับทฤษฎี 3 ทักษะของแคทซ์ (Katz, 1995) สามารถอธิบายถึง ทักษะที่มีความจำเป็นของผู้บริหารประกอบด้วย 3 รูปแบบ ประกอบไปด้วย ด้านที่ 1 ด้านเทคนิค เป็นทักษะที่ผู้บริหารใช้ความรู้ความสามารถ ด้านที่ 2 เทคนิคต่าง ๆ ในการใช้เครื่องมืออุปกรณ์ในการบริหารเป็นทักษะด้านเทคนิคที่เกิดจากการฝึกอบรม การศึกษาความรู้ต่าง ๆ จากประสบการณ์ทางด้านมนุษย์ เป็นทักษะที่ผู้บริหารโรงเรียนต้องสามารถทำงานกับบุคคลหรือกลุ่มบุคคล โดยผู้บริหารโรงเรียนที่ดีต้องมีภาวะผู้นำ มีความสามารถในการสร้างแรงจูงใจ การสร้างขวัญกำลังใจในการทำงาน รู้วิธีสร้างทีมงานเพื่อให้การบริหารสำเร็จตามจุดมุ่งหมาย และด้านที่ 3 ด้านความคิดรวบยอดเป็นทักษะของผู้บริหารซึ่งจะมองภาพรวมของโรงเรียน โดยเริ่มจากการมองเห็นถึงประโยชน์ และการนำทรัพยากรของโรงเรียนที่มีอยู่อย่างจำกัดมาประยุกต์ใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อโรงเรียนได้มากที่สุดเท่าที่จะทำได้และสอดคล้องกับงานวิจัยของ อุไรภรณ์ ศรีจุ้มพล และคณะ (2567) ได้ทำวิจัยเรื่อง ทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการบริหารโรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดอุดรธานี ผลการวิจัยพบว่าผู้บริหารสถานศึกษามีทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 โดยรวมอยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับงานวิจัยของ สุภักฎา เมืองผง และคณะ (2567) ได้ทำวิจัยเรื่อง ทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวลำภู เขต 2 ผลการวิจัยพบว่าระดับทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 โดยรวมอยู่ในระดับมาก

2. ทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา เครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษาอำเภอประโคนชัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2 จำแนกตามระดับการศึกษาพบว่าโดยภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ตัวของผู้บริหารโรงเรียน และบุคลากรครูที่ทำหน้าที่สอนนั้นถึงแม้จะมีวุฒิการศึกษาที่แตกต่างกัน แต่ยังคงมีความมุ่งมั่นตั้งใจที่จะพัฒนาเรื่องการให้ความสำคัญกับผลสัมฤทธิ์ของสถานศึกษาเป็นหลักเหมือนกัน กล่าวคือ การพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนให้มีทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ให้ได้รับความเป็นเลิศด้านความรู้ทางวิชาการ มีทักษะทางด้านวิชาชีพ และสามารถดำรงชีวิตได้อย่างเหมาะสมไปตามสภาพการณ์ของสังคมปัจจุบัน ทั้งนี้การพัฒนาในเรื่องของคุณภาพระบบการจัดการเรียนรู้ที่ช่วยให้ตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยีและดิจิทัลของยุคศตวรรษที่ 21 เป็นไปตามนโยบายของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ผู้บริหารของโรงเรียนและบุคลากรผู้สอนสามารถรับรู้ได้คล้ายคลึงกันว่าในสถานการณ์ปัจจุบันของโรงเรียนและระบบการศึกษานั้นมีการเปลี่ยนแปลงไปอย่างต่อเนื่อง และจำเป็นต้องพัฒนาคุณภาพการเรียนรู้ของผู้เรียนได้อย่างต่อเนื่องควบคู่กัน ซึ่งสอดคล้องไปกับผลงานวิจัยของ สมบูรณ์ หวังโสีะ (2565) ได้ทำวิจัยเรื่อง ทักษะในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสถาบันการอาชีวศึกษากรุงเทพมหานคร ผลการวิจัยพบว่า ครูที่มีระดับการศึกษาต่างกันมีการรับรู้เกี่ยวกับทักษะในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสถาบันการอาชีวศึกษากรุงเทพมหานครโดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ .05 ทั้งยังสอดคล้องไปกับผลงานวิจัยของ ณัฐพล วัฒนาชัยมงคล (2565) ได้ทำวิจัยเรื่อง ทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาศตวรรษที่ 21 โรงเรียนในศูนย์พัฒนาคุณภาพการศึกษา ตำบลม่อนปิ่น อำเภอฝาง จังหวัดเชียงใหม่ เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 3 โดยจำแนกตามวุฒิการศึกษาสูงสุด ผลการวิจัยนั้นอธิบายได้ว่า ทักษะการบริหารของผู้บริหารโรงเรียนในศตวรรษที่ 21 เมื่อพิจารณาจากผลการเปรียบเทียบทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาศตวรรษที่ 21 ตามวุฒิการศึกษาที่มีอยู่ต่างกัน มีระดับทักษะสำหรับการบริหารงานสถานศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษาศตวรรษที่ 21 ของโรงเรียนในศูนย์พัฒนาคุณภาพการศึกษาตำบลม่อนปิ่น อย่างไม่แตกต่างกันที่ระดับนัยสำคัญ

3. ทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา เครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษา อำเภอประโคนชัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2 จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน โดยภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ ทักษะการบริหารงานของผู้บริหารโรงเรียนในศตวรรษที่ 21 ของเครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2 ผู้บริหารของโรงเรียนต้องมีเทคนิคในการคิดเชิงกลยุทธ์ การกำหนดแผน การวางนโยบาย และการวางทิศทางของโรงเรียนให้เกิดคุณภาพ มีเทคนิคในการตัดสินใจบนพื้นฐานของข้อมูลสารสนเทศ นอกจากนี้ ของโรงเรียนต้องมีเทคนิคการกำกับดูแล สั่งการ มอบหมายภาระงาน การประเมิน การสอนงาน รวมทั้งเทคนิควิธีการในการปฏิบัติงาน การจัดการกิจกรรมที่หลากหลายน่าสนใจ เทคนิคในการประยุกต์ใช้สื่อ อุปกรณ์ เทคโนโลยีได้อย่างคล่องแคล่ว และมีเทคนิคในการระดมความคิดการทำงานแบบร่วมมือ และผู้บริหารของโรงเรียนต้องเข้าใจในหลักการ แนวคิด ทฤษฎี เกี่ยวข้องกับการประยุกต์และบริหารตามสถานการณ์ที่แตกต่างกันออกไปได้อย่างมีประสิทธิภาพ ตลอดจนสามารถบริหารงานทรัพยากรได้อย่างมีประสิทธิภาพเป็นระบบ และเกิดประโยชน์สูงสุดได้จริง และสอดคล้องกับงานวิจัยของ ปิยะพงษ์ นิลเลื่อน (2564) ได้ทำวิจัยเรื่องการใช้ทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของบุคลากรสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบุรี เขต 1 และเปรียบเทียบการใช้ทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของบุคลากร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบุรี เขต 1 และจำแนกตามตำแหน่ง วุฒิการศึกษา ประสบการณ์การทำงาน และขนาดสถานศึกษา ผลการศึกษาพบว่า การใช้ทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษา ตามความคิดเห็นของบุคลากร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบุรี เขต 1 จำแนกตาม ตำแหน่ง วุฒิการศึกษา ประสบการณ์ทำงาน และขนาดสถานศึกษา โดยภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกันและยังสอดคล้องกับรัชฎาพร วัชรวิชานนท์ (2567) ได้ศึกษาวิจัยเรื่องภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครราชสีมา โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครราชสีมา จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน ผลการวิจัยพบว่าผลการเปรียบเทียบภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครราชสีมา จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงานโดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1. ด้านทักษะความคิดแบบรวบยอด ผู้บริหารควรพัฒนาด้านการใช้ข้อมูลสารสนเทศในการตัดสินใจเชิงกลยุทธ์เพื่อให้มีอย่างมีประสิทธิภาพ
2. ด้านทักษะทางมนุษย์ ผู้บริหารควรมีการส่งเสริมบรรยากาศการทำงานแบบร่วมมือภายในโรงเรียนให้มากขึ้นให้งานเกิดประสิทธิภาพ
3. ด้านทักษะการศึกษาและการสอน ผู้บริหารควรส่งเสริมการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ที่หลากหลายเพื่อประโยชน์ในการพัฒนาการของผู้เรียน
4. ด้านทักษะทางด้านเทคนิค ผู้บริหารควรใช้เทคโนโลยีสารสนเทศให้มากขึ้นเพื่อการบริหารงานที่อย่างเหมาะสม

5. ด้านทักษะด้านความรู้ความคิด ผู้บริหารควรส่งเสริมวัฒนธรรมการเรียนรู้ภายในโรงเรียนให้มากขึ้น

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อทักษะทางด้านเทคโนโลยี และการใช้ดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา และมัธยมศึกษา

2. ควรศึกษาทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาโดยใช้แนวคิดของนักการศึกษาคนอื่น ๆ หรือ สังเคราะห์จากนักการศึกษาเหล่านั้นมาเป็นแนวคิดในการทำวิจัยต่อไป

3. ควรศึกษาต่อว่าทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาส่งผลต่อประสิทธิผลหรือประสิทธิภาพของโรงเรียนอย่างไร มีความเกี่ยวข้องกันหรือไม่ และเกี่ยวข้องกันอย่างไร

เอกสารอ้างอิง

- ณัฐพล วัฒนาชัยมงคล. (2565). *ทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาศตวรรษที่ 21 โรงเรียนในศูนย์พัฒนาคุณภาพการศึกษา ตำบลม่อนปิ่น อำเภอฝาง จังหวัดเชียงใหม่ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต*
3. *วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยพะเยา.*
- บุญชม ศรีสะอาด. (2553). *การวิจัยเบื้องต้น*. พิมพ์ครั้งที่ 8. กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาส์น.
- ปิยะพงษ์ นิลเลื่อน. (2564). *การใช้ทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของบุคลากรสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบุรี เขต 1. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. นครราชสีมา : วิทยาลัยนครราชสีมา.*
- แพรวดา สนองฝัน. (2557). *ทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 3. วิทยานิพนธ์ ศษ.ม. ขอนแก่น : มหาวิทยาลัยขอนแก่น.*
- รัชฎาพร วัชรวิชานันท์. (2567). *ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครราชสีมา. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. นครราชสีมา : วิทยาลัยนครราชสีมา.*
- สมบูรณ์ หวังโสภา. (2565). *ทักษะในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสถาบันการอาชีวศึกษา กรุงเทพมหานคร. กรุงเทพฯ: สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกริก.*
- สุกัญญา เมืองผง และคณะ. (2567). *ทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ที่ส่งผลต่อประสิทธิผลโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวลำภูเขต 2. วารสารเสกขวิทย์ปริทัศน์. หลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต วิทยาลัยพิษณุพนธ์.*
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2560). *แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560-2579*. กรุงเทพฯ :
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา.
- อุไรภรณ์ ศรีจุ้มพล และคณะ. (2567). *ทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารโรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดอุดรธานี. วารสารเสกขวิทย์ปริทัศน์. วิทยาลัยพิษณุพนธ์.*

- Drake, Thelbert L; & Roe, William, H. (1986). *The Principalship*. New York: Macmillan.
- Katz, J. (1995). Identification of Stream Drift Mechanisms: An Experimental and Observational Approach. *American Journal of Clinical Nutrition*, 61(1), 155-60.
- Krejcie, R.V., & D.W. Morgan. (1970). "Determining Sample Size for Research Activities". *Educational and Psychological Measurement*. 30(3) : 607 – 610.